

สรุปผลการประชุมคณะทำงานเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน [Working Committee on Financial Services Liberalization under the ASEAN Framework Agreement on Services (WC-FSL)] ครั้งที่ ๓๒ ในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ณ โรงแรมพูลแมน บางกอก คิงพาวเวอร์ กรุงเทพมหานคร

๑. ความคืบหน้าและการดำเนินการภายใต้กรอบการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน

พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินรอบที่ ๕ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียนมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกระบวนการภายในเพื่อให้สัตยาบัน อย่างไรก็ตาม คณะทำงานเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (WC-FSL) ได้เริ่มการเจรจารอบที่ ๖ แล้ว ในครั้งนี้ ฟิลิปปินส์ได้แจ้งต่อที่ประชุมในโอกาสแรก ถึงความต้องการในการยื่นข้อเรียกร้อง (Request List) ในสาขาย่อยการบริการชำระเงินและการส่งเงิน (payments and money transmission services) ในส่วนของประเทศไทยนั้น ได้จัดทำรายการข้อเรียกร้องเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว และจะดำเนินการยื่นข้อเรียกร้องต่อเลขานุการอาเซียนเพื่อนำเวียนให้ประเทศสมาชิกอื่นทราบต่อไป นอกเหนือจากสองประเทศข้างต้นแล้ว ยังไม่มีประเทศสมาชิกใดแจ้งความประสงค์ยื่นข้อเรียกร้องในการประชุมครั้งนี้ นอกจากนี้ ที่ประชุม WC-FSL ได้มีมติเห็นชอบให้เลขานุการอาเซียนดำเนินการยื่นตารางข้อผูกพันสำหรับรอบที่ ๕ ที่ได้รับการแก้ไขใหม่ของเวียดนามด้วย

๒. การดำเนินการไปสู่เป้าหมายของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ที่ประชุมได้มีการหารือในเรื่องการรวมตัวในภาคธุรกิจประกันภัย (insurance sector integration) โดยฝ่ายเลขาฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเพื่อการรวมตัวทางการเงินของอาเซียน [ASEAN Senior Level Committee on Financial Integration (SLC)] ในการประชุมเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา ได้รับทราบว่า WC-FSL ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจด้านการส่งเสริมการรวมตัวทางการเงินโดยมุ่งเน้นไปที่ภาคบริการด้านการเงินที่มีโช่นาคาร (Non-Bank Sector) โดยเฉพาะในสาขาการประกันภัย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการตอบสนองวิสัยทัศน์ของอาเซียนในการส่งเสริมการรวมตัวทางการเงินแบบบูรณาการ และยังเป็นการลดงานที่ซ้ำซ้อนกันกับคณะทำงานด้านการรวมตัวภาคการธนาคารของอาเซียน Taskforce on ASEAN Bangkok Integration Framework (TF-ABIF) ที่ดูแลการรวมตัวทางการเงินในภาคการธนาคาร (Banking Sector)

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้เริ่มหารือถึงงานของ WC-FSL ในการระบุความจำเป็นของแต่ละประเทศในการเสริมสร้างขีดความสามารถ (capacity building) ในภาคการประกันภัย ซึ่งมีแบบสำรวจและกระบวนการคล้ายคลึงกับแบบที่ใช้โดยคณะทำงานด้านต่างๆ ได้แก่ การรวมตัวภาคการธนาคารของอาเซียน (TF-ABIF) การเปิดเสรีบัญชีทุนเคลื่อนย้าย [Working Committee on Capital Account Liberalization (WC-CAL)] การพัฒนาตลาดทุน [Working Committee on Capital Market Development (WC-CMD)] และ ระบบการชำระเงิน [Working Committee on Payment and Settlement Systems (WC-PSS)] ทั้งนี้ แบบสำรวจและกระบวนการดังกล่าวของ WC-FSL จะเปิดเผยให้เห็นว่า ประเทศใดมีความจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรม (training) ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านการเงินในสาขาการประกันภัย โดยเฉพาะในเรื่องของกรอบปฏิบัติในการออกกฎเกณฑ์และการกำกับดูแล รวมถึงการให้คำปรึกษา การบริหารจัดการวิกฤติ

และการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งล้วนเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการรวมตัวภาคการเงินของอาเซียน โดยผลที่ได้จะถูกเรียงตามลำดับความสำคัญและความเร่งด่วน (priority) แล้วส่งต่อไปให้กับ คณะทำงานเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถ [Steering Committee on Capacity Building (SCCB)] เพื่อดำเนินการช่วยเหลือให้มีการเสริมสร้างขีดความสามารถที่จำเป็นแก่หน่วยงานที่มีหน้าที่ออกกฎเกณฑ์และกำกับดูแลการประกันภัยของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนต่อไป

๓. การดำเนินการทบทวนกลางเทอม (Mid-term Review)

สืบเนื่องจากการที่รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน [ASEAN Economic Ministers (AEM)] มีมติให้มีการทบทวนกลางเทอม (Mid-term Review) สำหรับ AEC Blueprint เพื่อประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคืบหน้าของการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ในการเปิดเสรีของอาเซียนเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในการมุ่งสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดย Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) ซึ่งได้รับมอบหมายจาก AEM ให้ทำหน้าที่ดำเนินการศึกษาและทบทวน ได้ส่งผลการศึกษาและบทวิเคราะห์ในส่วนของความตกลงด้านการค้าบริการด้านการเงินให้กับ WC-FSL แล้ว ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการเปิดเสรีของภาคบริการด้านการเงินนั้นถูกจัดอยู่ในอันดับที่ ๑๐ เปรียบเทียบกับอีก ๑๑ สาขาการบริการอื่นที่ไม่ใช่การเงิน โดยพบว่า การเปิดเสรีภาคบริการในสาขาอื่นๆ เช่น สิ่งแวดล้อม การศึกษา การคมนาคม และการก่อสร้าง มีความคืบหน้าเกินกว่าสาขาการเงินไปมากแล้ว อย่างไรก็ตาม ที่ประชุม WC-FSL ได้แสดงความกังวลถึงผลการศึกษาของ ERIA ว่า ผลการศึกษาดังกล่าวยังไม่ได้สะท้อนปัจจัยด้านอื่นที่ไม่สามารถวัดค่าในเชิงปริมาณได้ (non-quantifiable factors) อย่างเพียงพอ เช่น ความสามารถในการรักษาเสถียรภาพทางการเงิน หรือความจำเป็นในการได้รับการเสริมสร้างขีดความสามารถ เป็นต้น ซึ่งฝ่ายเลขานุการจะได้แจ้งข้อกังวลและคำแนะนำต่างๆ เหล่านี้แก่ ERIA ต่อไป

๔. การจัดทำรูปแบบเนื้อหาของบริการด้านการเงินของอาเซียน (template on financial services disciplines)

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการทบทวนภาคผนวกว่าด้วยบริการด้านการเงิน (Annex on Financial Services) ที่มีอยู่เพื่อจัดทำรูปแบบเนื้อหาของบริการด้านการเงินของอาเซียน (template on financial services disciplines) ที่ได้รับการยอมรับร่วมกันในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อใช้ในการเจรจาการค้าบริการสาขาบริการด้านการเงินระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเองและระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partners) ทั้งนี้ เป็นไปตามมติของอาเซียนในการจัดทำร่างรูปแบบเนื้อหาการเจรจา (template) ที่จะใช้ในการเจรจาภายใต้กรอบ ASEAN++ Free Trade Agreements หรือ Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP) ซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการ รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามข้อเสนอของฝ่ายญี่ปุ่น ที่ต้องการให้รูปแบบเนื้อหาในส่วนของบริการด้านการเงินภายใต้ข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) มีความครอบคลุมรอบด้านมากกว่านี้

๕. ความคืบหน้าการเจรจาการค้าบริการสาขาบริการด้านการเงินภายใต้กรอบอาเซียน-อินเดีย และอาเซียน-ญี่ปุ่น

ที่ประชุมมีมติให้เชิญตัวแทนผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินจากฝ่ายญี่ปุ่นเข้าร่วมการประชุม WC-FSL ครั้งต่อไป เพื่อสอบถามและขอคำอธิบายเพิ่มเติมถึงข้อเสนอเรื่องบริการด้านการเงินของฝ่ายญี่ปุ่น ในส่วนของการเจรจาการค้าบริการสาขาบริการด้านการเงินภายใต้กรอบอาเซียน-อินเดียนั้น เนื่องจากยังไม่มีการเจรจาเพิ่มเติมในประเด็นภาคผนวกว่าด้วยบริการด้านการเงินในกรอบอาเซียน-อินเดีย (Annex on Financial Services) ที่ประชุมจึงมีมติให้ยื่นทาทิเดิม โดยมาเลเซีย ในฐานะประเทศผู้ประสานงานในกรอบการเจรจาการค้าบริการสาขาบริการด้านการเงิน อาเซียน-อินเดีย จะนำความเห็นดังกล่าวเสนอต่อฝ่ายอินเดียต่อไป